

MAGYAR TESTNEVELÉSI ÉS SPORTTUDOMÁNYI EGYETEM
Sportjogi Tanszék

**Górcső alatt a doppingvétség elkövetésével összefüggő
sportjogi és etikai kérdések szabályozása**

Konzulens: Dr. Szekeres Diána

Név: Gáspár Bettina

Képzési terület: Sporttudomány

Szak: Humánkineziológia

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	2
2. Háttér, szakirodalmi áttekintés	2
2.1Doppingolás meghatározása, eredete	2
2.2 Korábban hatályban lévő, jelenleg hatályos jogszabályok.....	8
2.2.1. Korábban hatályban lévő jogszabályok, történeti aspektusok:	8
2.2.2 Hatályos jogszabályok	9
3.Hipotézisek, célkitűzés	10
4.Vizsgálati Módszer	10
5.Eredmények:	11
6.Összefoglalás, következtetés, téma aktualitása	17

1. Bevezetés

TDK dolgozatomban a sportolás során felmerülő doppingolás kérdéskörét dolgoztam fel. A sportolókkal, sportszakemberekkel összefüggő bizonyos doppinggal kapcsolatos esetek kivizsgálására, szankcionálására létrejött a Nemzetközi Sportdöntőbíróság (CAS). A sport doppinggal kapcsolatos kérdéskörét a WADA, és a MACS felügyelik. Doppingellenes szabályok időszerűsége, hatálya mindenkor meghatározó doppingvétségek esetén.

A WADA tiltólistáján szereplő teljesítményfokozó szerek, módszerek egészségkárosító impressziójának részletezése, meghatározó lehet a "tisztá" sportolás elvének megerősítése és gyakorlati alkalmazása érdekében is. A doppingolás kérdése sporttársadalmi kérdés is. A sporteredményeket látva, a nézőket pozitív érzelmek, gondolatok, motiváció töltheti el egy rangos versenyeredményt követően, akár nemzetközi viszonylatban, vagy az országgal, sportággal, szövetséggel, sportolóval szemben, azonban doppingvétség esetén ennek pont az ellenkezője történhet meg. Az Európa Tanács Európai Sport Charta és Sport Etikai Kódexe alapelveként jelöli, hogy a Fair play, a Charta 1. cikk 2. pontja alapján: *„védeni és fejleszteni kell a sport erkölcsi és etikai alapjait, a sporttevékenységekben résztvevők emberi méltóságát és biztonságát, megvédve a sportot és a sportolókat ...a doppingszerek használatától.*

2. Háttér, szakirodalmi áttekintés

2.1Doppingolás meghatározása, eredete

A dopping, doppingolás eredetét vissza lehet vezetni egy afrikai törzshöz, akik egy alkoholtartalmú pálinka alapú italt ittak, melynek a neve dop volt. Ezen törzs dél- afrikában élt, nevük a következő volt: kaffer törzs. Ezen bizonyos italt különböző, különleges törzsi rendezvények, vallásos események alkalmával fogyasztották. Nagyfokú, intenzív idegi és érzelmi állapotba kerültek a törzs tagjai, ezen ital fogyasztása után. Rendkívül hamar

váltakoztak hangulataik. Egyszer túlfűtött idegi állapotban, egyszer pedig nyugodt, kellemes, egyfajta bódult érzés uralkodott rajtuk.

A 19. századtól, maga a dope szó, egy kábító impressziójú anyagot jelentett, az angol nyelvben. Ez egy keverék volt, melynek alapja az ópium volt.¹

Az ópium és az opiátok már-már az ókorban igen nagy népszerűségnek örvendtek. Az ópium egy fehér színű folyékony halmazállapotú tejnedv. Ezen anyag a máknövény tejnedve, amelyet még a növények éretlen állapotába nyernek ki. A gyógyszergyártás során az ópiumot morfigyártásra alkalmazzák. Minden máknövény tartalmaz kisebb- nagyobb mennyiségben morfint és egyéb alkaloidokat is. Európában azon növények terjedtek el, melyeket főként étkezésre lehet fogyasztani. Ázsiában és a Távol-Keleten azonban olyan növények termesztése terjedt el, melyek nagy mennyiségű ópiumot tartalmaznak, nem étkezésre szolgálnak első sorban. Fellelhetően Kis-Ázsiában fedezték fel először a máknövényből kinyert tejnedvet, ópiumot.²

A sziámi királyok a szakirodalom szerint, már a 14. Században észrevették, hogy az ópium szívása, használata, nem kedvezően hat harcosaik egészségére, küzdőképességeire.³

Az első amerikai ópiumtörvény 1909. február 9-én betiltotta az ópium szívását és nem gyógyászati célú alkalmazását.⁴

A kokacserje leveleit évezredek óta ismerik és használják a dél-amerikában élő indiánok. Ez évszázadok óta változatos szerepet tölt be. A kokalevél rágásának számos előnyös hatása van, így már évszázadok óta alkalmazzák. Első sorban csökkenti a fáradtságot, éhségérzetet, illetve stimulációt idéz elő, mérsékelten eufóriát. A Számos kedvezőtlen hatása is van a rendszeres fogyasztásának. Ilyen lehet a depresszió, apátia. Az indiánok a kokalevél rágását korlátozták, így katonai hadjáratok és nagyobb építkezéseknél, azaz magas fizikai teljesítményt igénylő események alkalmával fogyasztattak a néppel az inka uralkodók. Az inkák azonban a kokalevél érzéstelenítő hatását is alkalmazták, így különféle műtéteket, gyógyításokat tudtak végrehajtani.⁵ 16. Századtól kezdve napjainkig nem változott a kokalevél rágásának népszerűsége, sőt mondhatni népszokás a fogyasztása Bolíviában, Peruban, Észak-Argentínában egyaránt. Goddard és Whitehead 1969-es tanulmánya arra a következtetésre jutott, hogy a kokalevél rágása ezen régiókban különösen, a munkavégzéssel állítható

¹ Kedvesné Dr. Kupai Krisztina : Teljesítményfokozás lehetséges és tiltott eszközei ISBN 978-963-306-338-5, 1. oldal (letöltés dátuma: 2023.01.02)

² Bayer István: Drogok történelme, 2000, 23-24. oldal

³ Bayer István: Drogok történelme 2000, 125. oldal

⁴ Bayer István: Drogok történelme 2000, 165. oldal

⁵ Bayer István: A drogok történelme 2000, 193. oldal

párhuzamba.⁶ Általában gyermekek nem fogyasztják egyáltalán, nők pedig csak kizárólag akkor, amikor valamilyen különlegesen magas, nehéz fizikai munkát kell elvégezniük. Ha egy férfi elkezd dolgozni, akkor azonnal kokalevelet kezd rágni. Úgy tartják ezen helyeken, hogy a kokalevelet fogyasztó személy kedvet kap a munkához, és egyidejűleg munkateljesítménye is megnövekedik, illetve fáradtságérzése szinte azonosíthatatlan. Megállapítható, hogy a kokalevél rágása és az amfetaminszármazékok doppingszerként való használata a sportolók körében, szinte azonos. A különbség abban rejlik főként, hogy a doppingszerként fogyasztó sportolók az amfetaminszármazékokat a versenyek idején alkalmazzák főként, tehát nem rendszeresen, mindennap. Azonban az indiánok mindennap fogyasztják, alkalmazzák a kokalevél hatását a mindennapi életmódjuk alapja a doppingszer.

Monge 1952-es tanulmányában megállapította, hogy a tengerszintfeletti magasság és a kokalevél fogyasztása szoros összefüggésben állnak. 4500 méter magasságban élők számára általános, 2400 méter magasságban élők számára kevésbé általános, és a tengerszintfeletti magasságban élők részére pedig, szinte ritkának állapítható a kokalevelek fogyasztása a hétköznapiakban.⁷ Buck és munkatársai megerősítették ezen összefüggést, 3450 méteren 72%, 1700 méteren 48%, 1000 méteren 29%, tengerszinten élő lakók pedig 3%-a fogyasztja a kokalevet munkavégzéséhez.⁸ Az 1961-es nemzetközi egyezmény kötelezte ezen országokban a kokalevél használatnak fokozatos felszámolását. Manapság csökkent a kokalevelek rágása, azonban ez nem a törvényeknek köszönhető főként, hanem az indián életvitelnek változásának.⁹ Az amfetamint 1932-ben hozták forgalomba, Bezedrin néven, először Németországban, elterjedt egész Európában és Észak-Amerikában is. Ezen szert elsősorban élnékítőszerként, depresszió ellensúlyozására és fogyasztásra alkalmazták. A sportolók körében is igen nagy népszerűségnek örvendett az amfetamin, hiszen a fáradtságérzetet kitolta a maximumra. Az élsportolók körében az amfetamin és származékai voltak azok, melyeket évtizedeken keresztül alkalmaztak, csak később terjedtek el a hormon és egyéb szteroid készítmények. A katonák körében is igen nagy népszerűségnek örvendett az amfetamin és származékai. Az országok kevés adatot közölt katonáik amfetamin fogyasztásáról, azonban kijelenthető, hogy 1938-ban a katonaság körében, és a 2. világháború alatt a legtöbb ország katonáinak ezen szert fogyasztania kellett. Beleértve Németországot, Amerikát, Angliát. A

⁶ D. Goddard, S. N. de Goddard és PC Whitehead (1969) : A kokahasználattal kapcsolatos társadalmi tényezők az Andok régióban

⁷ Carlos Monge M.: A kokalevél rágás problémájának tanulmányozásának szükségessége, 1952

⁸ Buck AA, Sasaki TT, Hewitt JJ, Macrae AA.: Coca chewing and health. An epidemiologic study among residents of a Peruvian village. Am J Epidemiol. 1968.

⁹ New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény: „27. Cikk: „Tiltja a a nem gyógyászati és tudományos célra felhasználandó kokalevél termelését, kereskedelmének és használatát.”

rendszeres amfetamin szedését a legmagasabban Japán vezette a háború ideje alatt. A legális amfetaminpiacot a haderő tartotta fent, a 2.világháború alatt.¹⁰ Az ókorban, ha bármiféle nem hétköznapi fizikai teljesítmény volt azonosítható, akkor ezt nem valamiféle teljesítményfokozó szerek alkalmazásával azonosították, hanem isteni eredetet társítottak ezen személyhez, teljesítményhez. Krotoni Milón Görögországban a 6. Században élt. Ő volt azon atléta, akit a legelső magasfokú doppingolással azonosítanak, egy birkózó volt, aki hat olimpiát, és számos más versenyt nyert meg. A feljegyzések és a mondák szerint a naponta 9-15 kilogramm borjúhúst fogyasztott, megemelkedett fehérjeigénye gyanánt. Rendkívül erősnek bizonyult, ereje szinte hihetetlennek bizonyult, rendkívüli ereje vezette Őt azonban halálához is. A feljegyzések alapján, el szeretett volna mozdítani egy fatörzset, de vadméhek támadták meg, és belehalt a csípésekbe.

Az idővel haladva, a középkorban is sok feljegyzés történt, a doppingszerek alkalmazásáról, fogyasztásáról. Ezen teljesítmény növelőket a lovagok alkalmazták, melyektől fizikai és szellemi állapotuk az egekig emelkedett. Lovaiknak is adtak ezen szerekből, akik szinte agresszívvá váltak. Csaták és lovagi tornákon alkalmazták ezen doppingszereket főként.¹¹

Ezen problémák mentén sok sportoló vette és valószínűleg veszi jelenleg is használatba a különféle doppingolási szereket, módszereket. Azonban a fair play már megjelent az modern olimpiai szemléletben. Az ókori olimpiákon sem volt már újdonság a doppingolás, ott is voltak bizonyos szankciók a sportolók számára a dopping elkerülése és a használata után is. Sok ókori sportoló már akkorában felfedezte, hogy az egyes növényeknek és akár állati eredetű gyártmányoknak a fogyasztása teljesítményükre pozitív hatást gyakorol, fokozó hatással bír sporttevékenységük végzésekor. A 19.-20. század fordulója során az úszás sportágával összefüggésben tettek utalást a szakirodalomban először a teljesítményfokozó szerek használatáról. Ezen verseny a La-Manche csatorna átúszása volt. Az úszás sportágán kívül az kerékpárosok körében jelent meg a lehető legnagyobb számban a teljesítményfokozás eszköze, a dopping. Azonban más sportágak elhivatott sportolói körében is igen népszerűek lettek ezek a frissítő készítmények. A televízió megjelenésétől a versenyeket televízión is nézni lehetett, a reklámpar felfedezte a sportban rejlő lehetőségeket, hiszen népszerű volt a televízió való sportok nézése. Ezáltal megkezdődött egy rendkívül nagymértékű pénzáramlás a

¹⁰ Bayer István: Drogok történelme 2000, 233-236. oldal

¹¹ Kedvesné Dr. Kupai Krisztina :Teljesítményfokozás lehetséges és tiltott eszközei 2013, 3.fejezet Pucsek József: Teljesítményfokozás,dopping és sport ,2006,3-5.oldal, Gyurkovics Ferenc: Teljesítményfokozás történeti és élettani áttekintése,2007 , Szakdolgozat, 1-2.oldal

versenysportba. Elképesztő díjakhoz jutottak a nyertesek, így az addig baráti szellemben folytatott "sporttalálkozók" küzdelmekké alakultak át a nézők szemszögét tekintve.

Az igazán tehetségesek felkészülés nélkül nyerték meg a versenyeket vagy akár az olimpiai játékokat. A helyzet akkor változott meg, amikor a fiatalok, látva a sportba áramló rendkívüli pénzösszeget, rájöttek, hogy élsportolóként néhány év alatt gazdag és hiteles emberré válhatnak. Ezen cél elérése érdekében pedig nem riadtak vissza a doppingolás kérdéskörétől sem, bármilyen következményeket is hordozott magával.¹²

Ezekkel egyidejűleg jöttek létre bizonyos doppingellenes rendelkezések is. Az elsők között Franciaországban, Belgiumban. 1968-ban a Mexikóban tartandó olimpián volt a történelem során először bizonyos dopping ellenőrzés a sportolók számára.

Mexikóváros 2240 méterrel található a tengerszint fölött, vagyis magaslaton fekszik, ahol kevesebb oxigén van a légkörben. Ez a sportolók teljesítményét igen jelentősen befolyásolja. Ezzel egyidejűleg sok világrekord született, így megtörtént a Nemzeti Olimpiai Bizottság által, az olimpiai játékok legelső doppingellenőrzése. Egy sportoló mutatott pozitív tesztet mindössze.¹³ A Tour de France 1998. évi versenyén rendkívüli tömeges doppingolást fedeztek fel és olyan nemzetközi botrány keletkezett, ami közvetlen kiváltó oka lett a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) megalapításának.¹⁴ A Nemzetközi Olimpiai Bizottság kezdeményezésére (NOB) 1999-ben Lausanne-ban alapították meg a Nemzetközi Doppingellenes Ügynökséget (World Antidoping Agency, WADA). 50-50 %-ban a NOB és a kormányok finanszírozzák a mai napig. Célja a nemzetközi doppingellenes program kidolgozása és gyakorlati alkalmazása. WADA saját megfogalmazása szerint:

„Nemzetközi és nemzeti szinten biztosítani olyan összehangolt és hatékony doppingellenes programok kialakítását, melyek a dopping kimutatásának, a megelőzésnek és az elrettentésnek eszközeit összefoglalják, és védik a sportolók azon jogát, hogy doppingmentes környezetben sportolhassanak, valamint az egész világon védik a sportolók egészségét, egyenlőségét és a versenyek sportszerűségét.” A WADA 2003. márciusára készítette el a Nemzetközi Doppingellenes Szabályzatot (Kódex). A 2003. március 3-5 között Koppenhágában megtartott II. Doppingellenes Világkonferencián fogadták el doppingellenes szabályzat, és aláírták a koppenhágai doppingellenes nyilatkozatot is (Nyilatkozat).¹⁵ A Nyilatkozat célja az volt, hogy kifejezze az aláíró kormányok politikai és erkölcsi egyetértését a WADA szerepének

¹² MOB honlapja (www.MOB.hu) A doppingolás története az ókortól a római olimpiáig. (letöltés dátuma: 2022.11.17)

¹³ <https://sportudvar.hu/2021/06/25/mexikovaros-1968-olimpia-egy-viharos-evben/> (letöltés dátuma:2022.11.14)

¹⁴ dr.Pásztor Csilla : A dopping jogi kérdései 2006, 8.oldal

¹⁵ Doppingellenes szabályzat 2015

elfogadásában és támogatásában, a Nemzetközi Doppingellenes Szabályzat támogatásában, valamint kifejezze a kormányok együttműködésének igényét a doppingellenes irányelvek és gyakorlat összehangolásának területén.¹⁶ Az Európa Tanács keretein belül 1989-ben létrejött a tiltott teljesítményfokozó szerek és módszerek elleni 135. számú Egyezmény.¹⁷

Célja az volt, hogy csökkentse és megszakítsa a teljesítményfokozó szerek alkalmazását. Az aláíró államok vállalták, hogy megteszik az Egyezmény végrehajtásához szükséges intézkedéseket megteszik, és létrehozzák azon rendelkezéseket is, amelyek az illegális doppingszerek, módszerek elérhetőségét és használatát tiltják.

Varsóban 2002. szeptember 12-én aláírták az Egyezmény Kiegészítő Jegyzőkönyvét. E kiegészítés szerint minden aláíró tagállam vállalja, hogy az Egyezmény más tagállamaiból érkező sportolókon olyan doppingellenőrzéseket végezhetnek, amelyek a fogadó állam előírásainak megfelelnek. „*Magyarország 1989-től állandó tagot delegált az Európa Tanács Doppingellenes Megfigyelő Csoportjába, majd 1990-től csatlakozott ehhez a szervezethez és létrehozta azt az apparátust amely az elmúlt években a magyar doppingellenes tevékenységet végezte.*”¹⁸ A sportról szóló 1996. évi LXIV. törvény 1998-os módosításával beépített felhatalmazás alapján elkészített 86/1998. (V. 6.) Korm. rendelet¹⁹ volt Magyarország első doppingellenes jogszabálya. Ezen rendelet megfelelt a nemzetközi kritériumoknak.

Magyarország sportról szóló törvénye időrendben a következő volt, a 2004. évi I. törvény, amely jelenleg is hatályban lévő törvény.²⁰ Ezen törvény rendkívül részletesen taglalja a dopping elleni küzdelem törekvéseit. A törvény felhatalmazása¹² alapján készült a doppingellenes tevékenység szabályairól szóló 55/2004. (III. 31.) Korm. rendelet¹³, amely már beépítette a WADA által készített Nemzetközi Doppingellenes Szabályzat egyes kötelezően előírt tényezőit.²¹ A kormányrendeletben újra szabályozásra került a doppinglista, az illetékes közjogi és magánjogi szervek és személyek feladatai, jogai és kötelezettségei, a doppingellenőrző eljárás rendje és a doppingbüntetések, valamint nemzetközi kötelezettségeinkkel összhangban

¹⁶ dr. Pásztor Csilla : A dopping jogi kérdései 2006, 8. oldal

¹⁷ Az Egyezmény 1989 november 16-án került elfogadásra Strasbourgban. Az Egyezményhez a Magyar Köztársaság 1990. január 29-én csatlakozott (aláírta és ratifikálta) és hazánkban 1990. március 1-én lépett hatályba. Az Egyezmény kihirdetése ill. közzététele hazánkban nem történt meg, eszerint bár a nemzetközi szempontból hatályban van, kötelező hazánkra, ugyanakkor a magyar joganyagának nem része.

¹⁸ dr. Pásztor Csilla: A dopping jogi kérdései 2006, 9. oldal

¹⁹ A 86/1998. (V. 6.) Kormányrendelet címe: A meg nem engedett teljesítményfokozó szerek, készítmények és módszerek használata tilalmának szabályai (letöltés dátuma: 2022.11.02)

²⁰ A 2004. évi I. törvény 4.§. (3): „A doppingtilalomra és a doppingvizsgálatra vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg.” (letöltés dátuma: ...)

²¹ Az 55/2004 (III. 31) Kormányrendelet címe: A doppingellenes tevékenység szabályairól.

rendelkezés történt a Nemzeti Doppingellenes Koordinációs Testület felállításáról, melynek munkájában részt vesznek a doppingellenes szervezetek.²²

2.2 Korábban hatályban lévő, jelenleg hatályos jogszabályok

2.2.1. Korábban hatályban lévő jogszabályok, történeti aspektusok:

Az adatgyűjtés, illetve az adatok elemzésekor felhasználtunk olyan jogszabályokat, amelyek jelenleg már nem hatályosak, azonban a doppingvétségek elkövetésével összefüggő sportjogi és etikai kérdések elemzése alkalmával, elengedhetetlennek bizonyultak. Ezen jogszabályok, történeti aspektusok alakították a doppingvétségek, tiltott teljesítményfokozás jogi kérdéseit. Ebben szerepeltek Magyarországon korábban hatályos törvények és szabályzatok, az 1996. évi LXIV. törvény a sportról, 2004. évi I. törvény a sportról, 2018-as módosításai, Magyar Olimpiai Bizottság alapszabálya 2019. Kormányrendeletek: 86/1998. (V. 6.) Korm.rendelet: A meg nem engedett teljesítményfokozó szerek, készítmények és módszerek használata tilalmának szabályai, 55/2004 (III. 31) Korm.rendelet: A doppingellenes tevékenység szabályairól, 43/2011. (III. 23.) Korm. rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól, 82/2013. (III. 21.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény melléklete módosításának kihirdetéséről, 42/2011. (III. 23.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény módosításának kihirdetéséről. Illetve a nemzetközi törvények, szabályzatok: A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, CAS-kódex. Módosításai: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2016, 2017, 2019, A mesterséges teljesítményfokozó szerek használata elleni egyezmény, Európa Tanács Strasbourg, 1989. november 16, Nemzetközi Doppingellenes Szabályzat. Módosításai: 2004, 2009, 2013, 2015, 2018.

A következő táblázat szemlélteti ezen szabályokat.

	Magyarországi törvények, szabályzatok	Kormány rendeletek	Nemzetközi törvények, szabályzatok
1.	1996. évi LXIV. törvény a sportról	86/1998. (V. 6.) Korm.rendelet a meg nem engedett teljesítményfokozó szerek, készítmények és módszerek használata tilalmának szabályai	A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok.CAS-kódex. Módosításai: 2009,2010,2011,2012,2013,2016,2017,2019
2.	Magyar Olimpiai Bizottság alapszabálya 2019	55/2004 (III. 31) Korm.rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól	A MESTERSÉGES TELJESÍTMÉNYFOKOZÓ SZEREK HASZNÁLATA ELLENI EGYEZMÉNY, Európa Tanács Strasbourg, 1989. november 16
3.	2004. évi I. törvény a sportról, 2018-as módosításai	42/2011. (III. 23.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény módosításának kihirdetéséről	NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2004
4.		43/2011. (III. 23.) Korm. rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól	NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2009
5.		82/2013. (III. 21.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény melléklete módosításának kihirdetéséről	NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2013
6.			NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2015
7.			NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2018

Szerkesztés:

Saját szerkesztés(Excel)

²² dr. Pásztor Csilla: A dopping jogi kérdései 2006, 10. oldal

2.2.2 Hatályos jogszabályok

Kutatásunk során, hipotéziseink igazolásához felhasznált Magyarországon és nemzetközileg jelenleg hatályban lévő törvények, szabályzatok, és kormányrendeletek a következők voltak.

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről, 2003. évi LXXVIII. törvény az Európa Tanács keretében Strasbourgban, 2004. évi I. törvény a sportról, 2004. évi I. törvény a sportról, 2019. április 18. napjától hatályba lépett módosításai, Büntető Törvénykönyv 2012.évi C. törvény, 400/2017. (XII. 15.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről, 537/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. és II. melléklete módosításának kihirdetéséről, 363/2021. (VI. 28.) Korm. rendelet a dopingellenes tevékenység szabályairól, 730/2021. (XII. 20.) Korm. rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről, 99/2007. (V. 8.) Korm. rendelet 4. (1) bekezdése szerint rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről, 39/2004. (III. 12.) Korm. rendelet a sportfegyelmi felelősségről

215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról, A sportbeli doping elleni nemzetközi Egyezmény, UNESCO, Hatálybalépés: 2007. február 1. Franciország, Párizs, A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2020. július 1-jétől hatályos. CAS-kódex, A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2021-es módosítása. CAS-kódex, NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2021, A MAGYAR PARALIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA, 2019, A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA-HATÁLYOS: 2022. MÁJUS 12. NAPJÁTÓL, MAGYAR ANTIDOPPING CSOPORT: TILTOTT GYÓGYSZEREK 2022

OLIMPIAI CHARTA Hatályos 2011. július 08. napjától NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG, Az EOC orvosi és dopingellenes irányelvei az EOC sporttulajdonaira vonatkozóan. A WADA által jóváhagyva és az EOC Végrehajtó Bizottsága által 2019.01.25-én ratifikálva.

A következő táblázat szemlélteti a felhasznált hatályos jogszabályokat.

	Magyarországi törvények, szabályzatok	Kormány rendeletek	Nemzetközi törvények, szabályzatok
1.	1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről	400/2017. (XII. 15.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről	OLIMPIAI CHARTA Hatályos 2011. július 08. napjától NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG
2.	2003. évi LXXVIII. törvény az Európa Tanács keretében Strasbourgban, 1989. november 16-án létrejött, a tiltott teljesítménycsökkentő szerek és módszerek használata elleni Egyezmény kihirdetéséről, A törvényt az Országgyűlés a 2003. október 20-i ülésnapján fogadta el.	537/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. és II. melléklete módosításának kihirdetéséről	NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2021
3.	2004. évi I. törvény a sportról	363/2021. (VI. 28.) Korm. rendelet a dopingellenes tevékenység szabályairól	2003. évi LXXVIII. törvény az Európa Tanács keretében Strasbourgban, 1989. november 16-án létrejött, a tiltott teljesítménycsökkentő szerek és módszerek használata elleni Egyezmény kihirdetéséről
4.	2004. évi I. törvény a sportról, 2019. április 18. napjától hatályba lépett módosításai	730/2021. (XII. 20.) Korm. rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről	A sportbeli doping elleni nemzetközi Egyezmény, UNESCO, Hatálybalépés: 2007. február 1. Franciország, Párizs
5.	Büntető Törvénykönyv 2012. évi C. törvény a 185.§	99/2007. (V. 8.) Korm. rendelet 4. (1) bekezdése szerint: Rendelet a sportbeli doping elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről	Az EOC orvosi és dopingellenes irányelvei az EOC sporttulajdonaira vonatkozóan. A WADA által jóváhagyva és az EOC Végrehajtó Bizottsága által 2019.01.25-én ratifikálva
6.	A MAGYAR PARALIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA, 2019	39/2004. (III. 12.) Korm. rendelet a sportfegyelmi felelősségről	A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2020. július 1-jétől hatályos. CAS-kódex
7.	A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA-HATÁLYOS: 2022. MÁJUS 12. NAPJÁTÓL	215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról 5. § (f),(g) (h) pontja	A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2021-es módosítása. CAS-kódex
8.	MAGYAR ANTIDOPPING CSOPORT: TILTOTT GYÓGYSZEREK 2022		A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2021-es módosítása. CAS-kódex 1. Általános rendelkezések (A. szakasz) 2. A rendes választottbírási eljárásra alkalmazandó különös rendelkezések (B. szakasz) 3. A fellebbezési választottbírási eljárásra alkalmazandó különös rendelkezések (C. szakasz)
Szerkesztés: Saját szerkesztés	9.		Nemzetközi Doping Titólista 2022
	10.		A MESTERSÉGES TELJESÍTMÉNYFOKOZÓ SZEREK* HASZNÁLATA ELLENI EGYEZMÉNY, Európa Tanács Strasbourg, 1989. november 16

3.Hipotézisek, célkitűzés

Kutatásunk során következők hipotéziseket fogalmaztuk meg:

H1: Feltételezzük, hogy etikai aggályokat vetnének fel, az esettanulmányokban bemutatott doppingvétségként azonosított esetek, amennyiben feltárnánk az akkor és jelenleg hatályos jogi szabályozás időbeli változását.

H2: Feltételezzük, hogy doppingvétséget elkövető sportoló eltiltást követően sem fogja követni a fair-play elvének megfelelő versenyzést

H3: Feltételezzük, hogy az etikailag aggályos doppingvétséggel azonosított sportolóval szemben, az eltiltást követi a helyezések/érmek visszavétele is.

H4: Feltételezzük, hogy a teljesítménynyújtás módszereit tekintve, a legális teljesítménynyújtó szerek/módszerek jogi szabályozásának meghatározása az egészségre tekintettel az egészségügyi jogi terület által is meghatározott.

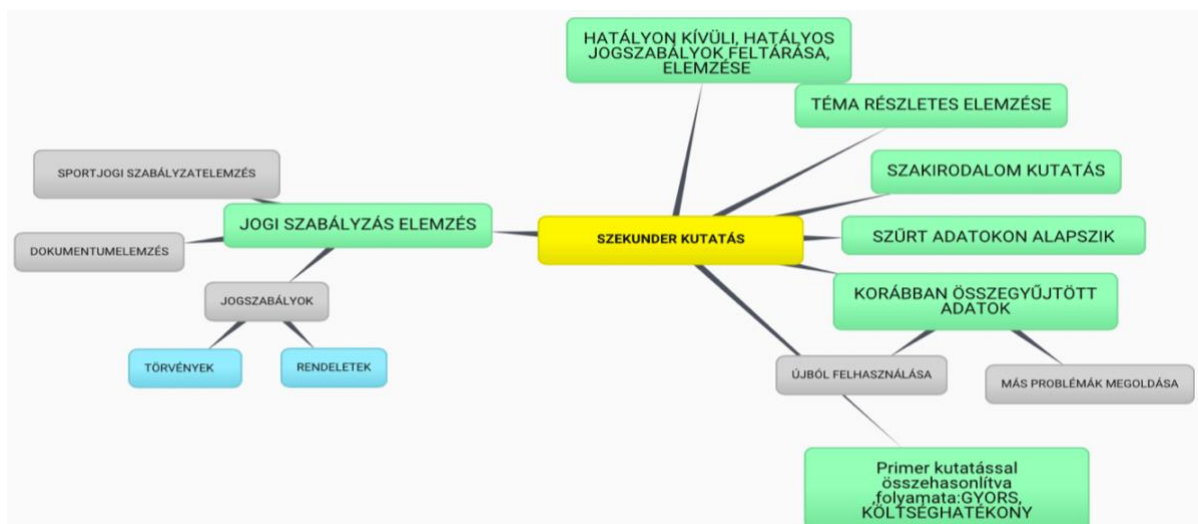
Kutatási célként az alábbiakat határoztuk meg: Célunk, megvizsgálni a sportban előforduló doppingolás kérdéskörének jogi szabályozását, a doppingellenes szervezetek feladatát, hatályos jogszabályokat nemzetközi és hazai viszonylatban egymással összevetve. Nemzetközi versenyzőkön át a magyar sportolókig, a hangsúlyt rájuk fordítva. A doppingvétséget elkövető sportolók esettanulmányain keresztül tárjuk fel a tiltott teljesítménynyújtást eredményező folyamatot, és a magatartás szankcionálását.

4.Vizsgálati Módszer

Vizsgálati módszerünk szekunder kutatás volt. Ezen kutatás magába foglalja a hatályon kívüli, hatályos jogi szabályzatok elemzését. A jogi szabályozás elemzése, a sportjogi szabályzatelemzést, dokumentumelemzést és a jogszabályok, azaz törvények, rendeletek feltárását teszi lehetővé. A szekunder kutatás szakirodalmi kutatáson, szűrt adatokon alapszik, melyekben az egyes témák részletes feltárása történhet. Lehetőséget nyújt a korábban már összegyűjtött adatok újbóli felhasználására, összegzésére, más problémák megoldására. A

primer kutatással ellentétben, költséghatékonyabbnak bizonyul, és folyamata gyorsabb. Kutatásunk, első lépésként témafelvetés történt, majd a kutatási forrásainkat határoztuk meg. Ezek után történt az adatgyűjtés illetve az adatok feldolgozása. Következő lépésben kijelöltük

Szerkesztés:

Bubble.us
Saját ábrázolás, szerkesztés

témát és megfogalmaztuk hipotéziseinket is. Ezen lépések után következett az adatoknak az összehasonlítása, illetve az összegyűjtött adatainknak az elemzése. Az eredmények feltárásához hipotéziseinket igazoltuk, a meglévő adatok elemzésével. Utolsó lépésként pedig elemeztük eredményeinket.²³

5.Eredmények:

A kutatás jelenleg is folyamatban van, a szekunder irodalomkutatás és a primer jogesetelemzés igazodik a mindenkor hatályos jogi szabályozáshoz, jelen állapotban ezért sem tekinthető még befejezettnek kutatásunk. Releváns következtetések levonásához még további, adatokra, dokumentumelemzésekre van szükség.

Eredményeinket nemzetközi és magyar sportolók esettanulmányain keresztül szemléltetünk.

Hipotézisek igazolása:

H1: Feltételezzük, hogy etikai aggályokat vetnének fel, az esettanulmányokban bemutatott doppingvétségként azonosított esetek, amennyiben feltárnánk az akkor és jelenleg hatályos jogi szabályozás időbeli változását.

Ezen hipotézis igazolását a következő táblázat szemlélteti.

²³ Gyulavári Tamás, Mitev Ariel Zoltán, Neulinger Ágnes, Neumann-Bódi Edit, Simon Judit, Szűcs Krisztián: A marketingkutatás alapjai, 3.fejezet

Nemzetközi Kerékpáros Szövetség felmentette a sportolókat a vád alól. Miguel Indurain esetében a vádló a Francia Kerékpáros Szövetség, az esemény pedig a Tour de L'Oise volt.³⁰ Chris Froome esetében a vádló a WADA volt, az esemény pedig a Vuelta a Espana volt.³¹ Azonosítottak olyan eseteket is, amelyekben szalbutamol vétség történt, azonban a sportolók utólag szereztek TUE engedélyt, így nem azonosították őket doppingvétséggel. Ezen sportolók a következők voltak, Alex Zülle³² és Bo Hamburger³³ 1993, Tony Rominger³⁴ 1994, Igor Gonzalez de Galnaeo³⁵ és Oscar Pereiro³⁶ 2002, Alessandro Petacchi³⁷ 2008.

2. Hipotézisünk miszerint,

H2: Feltételezzük, hogy doppingvétséget elkövető sportoló eltiltást követően sem fogja követni a fair-play elvének megfelelő versenyzést

Több esettel is igazolható ezen hipotézisünk, melyek a CAS, döntőbíróóság nyilvántartásaiban és más hivatalos nyilvántartásokban szerepelnek.

CAS esetként először Szergej Bakulin gyalogló említendő, akinek kettő eset alkalmával is biológiai útlevelében abnormális értékeket azonosítottak. A gyaloglót az első eset után eltiltották sportágától 2015-ben 3 évre, azonban ez sem tántorította el második vétségtől, ahol 8 évre tiltották el sportágától. Jelenleg is szankcionálásának letöltése zajlik.³⁸

Alexander Ivanov versenysétálónak is biológiai útlevelében rendellenes értékeket fedeztek fel egy újra vizsgálás alkalmával. 3 év eltiltást eredményezett a sportoló részére. Másodszor ismét egy újravizsgálás következtében doppingvétséggel azonosították, azonban nem fogadta el a határozatot, így 2022-ben életfogytiglani eltiltást kapott a sportágában a versenyzéstől.³⁹

Justin Gatlin rövidtávuot is többször azonosították doppingvétséggel. Először pozitív amfetamin teszttel, majd később pozitív szteroid tesztoszteron teszttel. Első alkalommal két év, második esetben 8 év eltiltást kapott sportágában, amit csökkentettek végül 4 évre.⁴⁰ Arber

³⁰ https://www.elconfidencial.com/deportes/ciclismo/2017-12-13/indurain-positivo-salbutamol-froome-zulle-ullrich_1492001/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³¹ <https://www.uci.org/pressrelease/q-a-response-to-public-comments-on-the-proceedings-involving-mr.-froome/1dGLzbh19LMOjwTUI6JGV3/> (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³² https://www.dopeology.org/people/Alex_Zulle/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³³ https://www.dopeology.org/people/Bo_Hamburger/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³⁴ https://www.dopeology.org/people/Toni_Rominger/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³⁵ https://www.dopeology.org/people/Igor_González-de-Galdeano/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³⁶ https://www.dopeology.org/people/Oscar_Pereiro/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³⁷ https://www.dopeology.org/people/Alessandro_Petacchi/ (letöltés dátuma: 2022.11.10)

³⁸ Arbitration CAS 2015/A/4007 International Association of Athletics Federations (IAAF) v. All Russia Athletics Federation (ARAF), Sergey Bakulin & Russian Anti-Doping Agency (RUSADA), award of 25 April 2016 (operative award of 24 March 2016) (letöltés dátuma: 2022.11.13)

³⁹ <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/6254.pdf,%20http://rusathletics.info/103523,%20http://rusathletics.info/103523>, <https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/disciplinary-process/en/AIU-22-51-Ivanov-Decision.pdf> (letöltés dátuma: 2022.11.13)

⁴⁰ UNITED STATES ANTI-DOPING AGENCY v. JUSTIN GATLIN, American Arbitration Association No. 30 190 00170 07 North American Court of Arbitration for Sport Panel

Cercizi is hasonlóan nem követte a fair play versenyzést első doppingvétsége után. A súlyemelőt először 2 évre tiltottak el pozitív anabolikus szteroid teszt miatt, másodjára pozitív volt kokain tesztje, így életfogytig eltiltották sportágától 2021-ben.⁴¹

A magyarok közül, két személy volt, akiket többször is doppingvétséggel azonosítottak. Dobos Gábor, sprintert először abnormális értékű tesztoszteronszint miatt 2 évre tiltottak el, majd másodszor is ugyanezen abnormális szint miatt életfogytiglan eltiltották sportágában a versenyzéstől 2006-ban.⁴² Dombóvári Bencét először 2015-ben pozitív kokain tesztelés miatt eltiltottak 10 hónapra, majd 2016-ban a kajakozót 2 évre eltiltották ismét pozitív stanozolol teszt miatt.⁴³

Esetek bemutatása				
Név	Sportág	Ügyek feltárása	Ügyekben rendelkezések	Ügyek száma
Dobos Gábor	Sprinter	1. Túl magas tesztoszteronszint 2. Pozitív drostanolon- és tesztoszteron teszt	1. 2 éves eltiltás a sportágtól(2000) 2. Életfogytiglan eltiltás a sportágtól(2006)	http://nol.hu/archivum/archiv-412547-223585
Dombóvári Bence	Kajak	1. Pozitív kokain teszt(2015), 2. Pozitív stanozolol teszt(2016)	1. 10 hónapos eltiltás a sportágtól, 2. 2 éves eltiltás a sportágtól	https://kajakkenusport.hu/hir/kozlemeny-2
Arber Cercizi	Súlyemelés	1. Pozitív anabolikus szteroid teszt(2014), 2. Pozitív kokain teszt(2021)	1. 2 éves eltiltás a sportágtól (2014), 2. Életfogytiglan eltiltás a sportágtól(2021)	https://www.supersport.al/rezulton-te-kete-konsumuar-kokaine-pezuллоhet-perjete-arber-cercizi/ , https://tvklan.al/peshengritesi-arber-cercizi-kapet-me-doping/
Szergej Bakulin	Gyaloglás	1+2. Biológiai útlevelemben abnormális értékek	1. 3 év+2 hónapos eltiltás a sportágtól(2015), 2. 8 éves eltiltás a sportágtól	Arbitration CAS 2015/A/4007 International Association of Athletics Federations (IAAF) v. All Russia Athletics Federation (ARAF), Sergey Bakulin & Russian Anti-Doping Agency (RUSADA), award of 25 April 2016 (operative award of 24 March 2016)
Justin Gatlin	Rövidtávfutó, sprinter	1. Pozitív amfetamin teszt(2001), 2. Pozitív szteroid tesztoszteron teszt(2006)	1. Két év eltiltás a sportágtól 2. 8 év eltiltás a sportágtól, később 4 évre csökkentették	UNITED STATES ANTI-DOPING AGENCY v. JUSTIN GATLIN, American Arbitration Association No. 30 190 00170 07 North American Court of Arbitration for Sport Panel
Alexander Ivanov	Versenyséta	1. Biológiai útlevelemben eltérő véreredmény értékek(újra vizsgálat 2012)(2017-határozat) 2. Moszkvai laboratórium adatai szerint pozitív hormon- és anyagcsere-modulátor teszt	1. 3 év eltiltás a sportágtól (2017) 2. 2 éves eltiltás, de nem fogadta el a határozatot, nem reagált így-> Életfogytiglan eltiltás a sportágtól, (2022)	https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/6254.pdf , http://rusathletics.info/103523 , https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/disciplinary-process/en/AIU-22-51-Ivanov-Decision.pdf

Szerkesztés: Saját szerkesztés(Excel)

Hipotézisünk miszerint,

H3: Feltételezzük, hogy az etikailag aggályos doppingvétséggel azonosított sportolóval szemben, az eltiltást követi a helyezések/érmek visszavétele is.

Számos eset igazolja ezen hipotézist. Magyar vonatkozásban a CAS esete, Annus Adrián és Fazekas Róbert ügye, akiknek Olimpiai aranyérmük került visszavonásra 2004-ben. A kalapácsvető megtagadta a vizelet minta adását több alkalommal is, így az érem visszavételét követte két év eltiltás is. A diszkoszvető is hasonlóan 2 éves eltiltást kapott sportágától, kevesebb vizeletmintát adott a kötelezőnél.⁴⁴ További két darab magyar súlyemelőtől vontak vissza olimpiai ezüstérmét és tiltottak el sportágukban való versenyzéstől. Szanyi Andor

⁴¹ <https://www.supersport.al/rezulton-te-kete-konsumuar-kokaine-pezuллоhet-perjete-arber-cercizi/> (letöltés dátuma: 2022.11.14)

⁴² <http://nol.hu/archivum/archiv-412547-223585> (letöltés dátuma: 2022.11.14.)

⁴³ <https://kajakkenusport.hu/hir/kozlemeny-2> (letöltés dátuma: 2022.11.14)

⁴⁴ Arbitration CAS/A/718 A. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 2005, Arbitration CAS 2004/A/714 F. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 2005

pozitív stanozolol tesztje miatt, Gyurkovics Ferencet pedig pozitív anabolikus szteroid tesztje miatt.⁴⁵ Horváth Bence kajakostól visszavonták világbajnoki és Európa bajnoki ezüstérmét, miután pozitív eritropoetin tesztet produkált. A sportoló négy éves eltiltást kapott. ⁴⁶ Nemzetközi viszonylatban Lance Armstrong volt azon kerékpározó, akitől hét darab Tour de Franc aranyérmét vontak vissza, illetve egy olimpiai bronzérmét, miután újra vizsgálat követően kortizon,eritropoetin, növekedési hormon, tesztoszteron, vérdopping vádjval azonosították. A sportolót életfogytiglan eltiltották a kerékpározás sportágában való versenyzéstől.

Ezen hipotézist a következő táblázat szemlélteti.

ESETEK BEMUTATÁSA						
<i>Név</i>	Annus Adrián	Fazekas Róbert	Szanyi Andor	Gyurkovics Ferenc	Horváth Bence	Lance Armstrong
<i>Sportág</i>	Kalapácsvetés	Diszkoszvetés	Súlyemelés	Súlyemelés	Kajak	Kerékpár
<i>Ügy feltárása</i>	Vizelet minta megtagadása, többször	Kevesebb vizelet minta a kötelezőnél	Pozitív stanozolol tesztelés folyamán	Pozitív anabolikus szteroid tesztelés során	Pozitív doppingminta eritropoetin (EPO)	2012-ben doppingolás vádja,kortizon, EPO, növekedési hormon, tesztoszteronnövelő,vérdopping
<i>Ügy száma</i>	<i>Arbitration CAS/ A/718 A. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 2005</i>	<i>Arbitration CAS 2004/A/714 F. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 2005</i>	https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2000/10/szouli-dopping-a-felelosseg-maig-nem-tisztazott , https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1988-09-29-sp-6091-story.html	http://olimpia.hu/sulyemeles-gyurkovics-ferenc-az-uj-szovetsegi-kapitany	https://kajakkenusport.hu/hir/negyeves-eltitast-kapott-horvath-bence/	<i>Az Egyesült Államok Doppingellenes Ügynökségének indokoltással ellátott határozata az eltiltásról és az eltiltásról. A http://www.usada.org/cyclinginvestigationstatement.html webhelyről</i>
<i>Ügy eredményei</i>	Olimpiai aranyérem visszavonása	Olimpiai aranyérem visszavonása	Olimpiai ezüstérem visszavonása	Olimpiai ezüstérem visszavonása	Világbajnoki és Európa bajnoki ezüstérem visszavonása	7 darab aranyérem visszavonása Tour de Franc(1999-2005) , Olimpiai bronzérem visszavonása(2000)
<i>Ügyben rendelkezések</i>	MASZ fegyelmi bizottsága 2 évre eltiltotta (2005)	MASZ fegyelmi bizottsága 2 évre eltiltotta (2005)	Eltiltás 2 évre(1988)	Eltiltás 2 évrre	MKKSZ eltiltotta 4 évre (2018)	UCI életfogytig eltiltotta a sportágtól

Szerkesztés:Saját szerkesztés(Excel)

4. Hipotézisünk miszerint,

H4: Feltételezzük, hogy a teljesítményfokozás módszereit tekintve, a legális teljesítményfokozó szerek/módszerek jogi szabályozásának meghatározása az egészségre tekintettel az egészségügyi jogi terület által is meghatározott.

⁴⁵ <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2000/10/szouli-dopping-a-felelosseg-maig-nem-tisztazott>, (letöltés dátuma: 2022.11.16) <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1988-09-29-sp-6091-story.html>, <http://olimpia.hu/sulyemeles-gyurkovics-ferenc-az-uj-szovetsegi-kapitany> (letöltés dátuma: 2022.11.16)

⁴⁶ <https://kajakkenusport.hu/hir/negyeves-eltitast-kapott-horvath-bence/> (letöltés dátuma: 2022.11.16)

Ezen hipotézisünket 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 43. § vonatkozó (1), és (2) bekezdései,⁴⁷

„(2) Sportorvos ellenőrző vizsgálat révén, a sporttevékenység egészségkárosító hatásait köteles vizsgálni. (3) A sportegészségügyi gondozás feladataiba tartozik, a tiltott teljesítményfokozó gyógyszerek, anyagok, készítmények, bizonyos módszerek tilalmának ellenőrzése, illetve ezze kapcsolatos kutatások, tanácsadások, megelőzése. Illetve ezen bekezdések mentén a 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról 5. § f),g), h) pontjai igazolnak.”⁴⁸

A sportorvos a sportegészségügyi ellátás keretében köteles tájékoztatást adni a sportolónak a megengedett teljesítményfokozó módszerekről, alkalmazásukról, illetve a sportorvos köteles felvilágosítást, ellenőrzést, nevelési munkát, és az egészséges életmódról tanácsadást adnia a “tiszt” sportolás érdekében.

Ezen törvény és kormányrendeletre hipotézisünk igazolásához, a 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 185. § kapcsolódik.⁴⁹ Azon személy, aki tiltott teljesítményfokozó szert előállít, kínál, forgalomba hoz, vényen rendel, az szabadságvesztéssel szankcionálják. A büntetés időtartama eltérő lehet. Tiltott teljesítményfokozó szereket a (6) bekezdés részletezi.

⁴⁷ 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről 43. § vonatkozó bekezdései: „(2) A sportegészségügyi gondozás speciális szakterülete a versenysportolók sportorvosi vizsgálata és felügyelete, amelynek célja az adott sportágban folytatott sporttevékenységre való alkalmasság megállapítása, illetve e sporttevékenység esetleges egészségkárosító hatásainak megelőzése időszakos sportorvosi ellenőrző vizsgálat révén. (3) A meg nem engedett teljesítményfokozó gyógyszerek, egyéb anyagok és készítmények, valamint módszerek tilalmának ellenőrzése, az ezzel kapcsolatos kutatás, tanácsadás és megelőzés a sportegészségügyi gondozás feladatkörébe tartozik.” (letöltés dátuma: 2022.11.19)

⁴⁸ 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról „5. § alábbi pontjai:

A sportorvos a sportegészségügyi ellátás keretében: f) a versenyző lehető legjobb teljesítménye elérése érdekében tájékoztodik a tudományosan megalapozott és bizonyítékokon alapuló megengedett teljesítményfokozó módszerekről, és tanácsot ad azok gyakorlati alkalmazására vonatkozóan; továbbá közreműködik az edzésterv kidolgozásában; g) a doppingellenes tevékenység keretében megelőző, felvilágosító, nevelő, ellenőrző munkát folytat; h) szaktanácsadást végez az egészséges életmód, a táplálkozás és a megfelelő testsúly kialakítása, valamint az emberi szervezet fizikai aktivitásának növelése vonatkozásában.” (letöltés dátuma: 2022.11.19)

⁴⁹ 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről 185.§ „(1) Aki sportteljesítmény fokozása céljából tiltott teljesítményfokozó szert: a) előállít,

b) kínál, átad, forgalomba hoz, c) orvosi vényen vagy állatorvosi vényen rendel, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el. (3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a) a bűncselekmény folytán tizennyolcadik életévét be nem töltött személy jut tiltott teljesítményfokozó szerhez, b) a tizennyolcadik életévét betöltött személy az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával követi el. (4) Aki az (1)-(3) bekezdésben meghatározott teljesítményfokozó szerrel visszaélésre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (5) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt tiltott teljesítményfokozó szer használatára rábír, vagy ilyen személynek a tiltott teljesítményfokozó szer használatához segítséget nyújt, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. (6) * E § alkalmazásában tiltott teljesítményfokozó szer: minden olyan szer, amely hatóanyagára tekintettel az anabolikus szerek, peptid hormonok, növekedési faktorok és rokonvegyületeik, hormon antagonisták

Ezen hipotézisnél a rendkívüli egészségkárosodást elszenvedő Heidi Krieger említendő meg, akit az NDK serdülőkorú súlylökőjeként azonosítva, tudta nélkül, férfivá doppingoltak.⁵⁰

6.Összefoglalás, következtetés, téma aktualitása

A versenysport rendkívüli figyelmet kap, mérhetetlen teljesítményigénnyel. A doppingolás kérdése, jogi szabályozása, szankcionálása, egészségkárosító hatásának integrálása, az ismerethorizont bővítésével lényeges lehet minden sportoló, sportszakember számára.

A sportban a megnövekedett teljesítményigényre válaszul rendkívül magas a tiltott teljesítményfokozás alkalmazása. Ennek ellensúlyozására számos szankció, jogi szabályzás történik. Ezen szereket egészségkárosító mellékhatásokat és a fair play elvének erkölcsi vonatkozásait hordozza.

A doppingolás kérdésköre mindig egy aktuális kérdéskörként határozható meg, hiszen az egyes ügyek, esetek száma egyre növekszik, a jogi szabályzás folyamatosan változik.

Az állandó szabályozás figyelése elengedhetetlen az aktuálisan hatályos jogi szabályozás (szabályzat és jogi szabályozás) értelméhez. Ezen felül számos olyan eset adódik, amelyek speciálisak. Például a nemiség kérdéskörét, az egészségkárosodás, illetve a háború eseményét tekintve. Háború kérdéskörénél említendő az ukrán atléták esete. Az orosz-ukrán háború tekintetében az atlétika világ bajnokságon hét fő ukrán atlétán nem végeztek el a doppingvizsgálatot, a háborúra tekintettel, míg más sportoló, aki ugyanezen versenyen indult, tesztelés alá vették.⁵¹

és modulátorok közé tartozik, és nevesítve szerepel a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény I. mellékletének kihirdetéséről szóló kormányrendeletben.” (letöltés dátuma: 2022.11.19)

⁵⁰ <https://24.hu/tudomany/2015/11/17/ferfiva-doppingoltak-a-keletnemet-sulylokonot/> (letöltés dátuma: 2022.11.20)

⁵¹ <https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/know-us/en/AIU-PRESS-RELEASE-CAS-RULING-AGAINST-UKRAINIAN-RACEWALKER-AZAR-KOVALENKO-REINFORCES-THE-IMPORTANCE-OF-MEMBER-FEDERATIONS-COMPLIANCE-WITH-ANTI-DOPING-OBLIGATIONS.pdf> (letöltés dátuma: 2022.11.20)

Hivatkozások, felhasznált szakirodalom:

- 1) A MESTERSÉGES TELJESÍTMÉNYFOKOZÓ SZEREK HASZNÁLATA ELLENI EGYEZMÉNY, Európa Tanács Strasbourg, 1989. november 16 (2022.11.01)
- 2) 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény: 27. Cikk (2022.11.01)
- 3) 1996. évi LXIV. törvény a sportról (2022.11.02)
- 4) 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről (2022.11.19)
- 5) 2003. évi LXXVIII. törvény az Európa Tanács keretében Strasbourgban, 1989. november 16-án létrejött, a tiltott teljesítményfokozó szerek és módszerek használata elleni Egyezmény kihirdetéséről (2022.11.03)
- 6) 2003. évi LXXVIII. törvény az Európa Tanács keretében Strasbourgban, 1989. november 16-án létrejött, a tiltott teljesítményfokozó szerek és módszerek használata elleni Egyezmény kihirdetéséről, A törvényt az Országgyűlés a 2003. október 20-i ülésnapján fogadta el. (2022.11.03)
- 7) 2004. évi I. törvény a sportról (2022.10.24)
- 8) 2004. évi I. törvény a sportról, 2018-as módosításai
- 9) 2004. évi I. törvény a sportról, 2019. április 18. napjától hatályba lépett módosításai
- 10) A sportbeli dopping elleni nemzetközi Egyezmény, UNESCO, Hatálybalépés: 2007. február 1. Franciászág, Párizs (2022.11.02)
- 11) Büntető Törvénykönyv 2012. évi C. törvény (2022.11.19)
- 12) Büntető Törvénykönyv 2012. évi C. törvény a 185.§

Rendeletek:

- 1) 86/1998. (V. 6.) Korm.rendelet a meg nem engedett teljesítményfokozó szerek, készítmények és módszerek használata tilalmának szabályai (2022.11.02)
- 2) 55/2004. (III. 31.) Korm.rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól (2022.11.03)
- 3) 43/2011. (III. 23.) Korm. rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól (2022.11.04)
- 4) 82/2013. (III. 21.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény melléklete módosításának kihirdetéséről (2022.11.02)
- 5) 400/2017. (XII. 15.) Korm. rendelet az UNESCO által 2005. október 19-én elfogadott, a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről (2022.11.02)
- 6) 537/2020. (XII. 1.) Korm. rendelet a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény I. és II. melléklete módosításának kihirdetéséről (2022.11.01)
- 7) 363/2021. (VI. 28.) Korm. rendelet a doppingellenes tevékenység szabályairól (2022.11.06)
- 8) 730/2021. (XII. 20.) Korm. rendelet a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény I. melléklete módosításának kihirdetéséről (2022. 11.09)
- 9) 99/2007. (V. 8.) Korm. rendelet 4. (1) bekezdése szerint: Rendelet a sportbeli dopping elleni nemzetközi egyezmény kihirdetéséről (2022. 11. 05)
- 10) 39/2004. (III. 12.) Korm. rendelet : A sportfegyelmi felelősségről (2022.11.04)
- 11) 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról 5. § (2022.11.19) (2022.11.08)
- 12) 215/2004. (VII. 13.) Korm. rendelet a sportorvoslás szabályairól és a sportegészségügyi hálózatról 5. § (f), (g) (h) pontja

Szabályzatok:

- 1) Magyar Olimpiai Bizottság alapszabálya 2019 (2022.11.05)
- 2) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok. CAS-kódex.
- 3) Módosításai: 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2016, 2017, 2019 (2022.11.05)
- 4) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok. CAS-kódex. 2010. évi módosítása (2022.11.05)
- 5) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok. CAS-kódex. 2011. évi módosítása (2022.11.05)
- 6) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok. CAS-kódex. 2012. évi módosítása (2022.11.05)

- 7) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok.CAS-kódex. 2013.évi módosítása(2022.11.05)
- 8) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok.CAS-kódex. 2016.évi módosítása(2022.11.06)
- 9) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok.CAS-kódex. 2017.évi módosítása(2022.11.06)
- 10) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok.CAS-kódex. 2019.évi módosítása(2022.11.07)
- 11) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2020. július 1-jétől hatályos.CAS-kódex(2022.11.07)
- 12) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2021-es módosítása.CAS-kódex(2022.11.07)
- 13) A sporttal kapcsolatos választottbíráskodási szabályok, kódex szabályok 2021-es módosítása.CAS-kódex 1. Általános rendelkezések (A. szakasz)2. A rendes választottbírói eljárásra alkalmazandó különös rendelkezések (B. szakasz)3. A fellebbviteli választottbírói eljárásra alkalmazandó különös rendelkezések (C. szakasz)
- 14) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2004(2022.10.27)
- 15) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2009(2022.10.27)
- 16) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2013(2022.10.17)
- 17) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2015(2022.10.18)
- 18) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2018(2022.10.18)
- 19) NEMZETKÖZI DOPPINGELLENES Szabályzat 2021 (2022.10.16)
- 20) Magyar Olimpiai Bizottság alapszabálya 2019(2022.11.01)
- 21) A MAGYAR PARALIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA, 2019
- 22) A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG DOPPINGELLENES SZABÁLYZATA-HATÁLYOS: 2022. MÁJUS 12. NAPJÁTÓL(2022.10.29)
- 23) MAGYAR ANTIDOPPING CSOPORT: TILTOTT GYÓGYSZEREK 2022(2022.11.03)
- 24) OLIMPIAI CHARTA Hatályos 2011. július 08. napjától NEMZETKÖZI OLIMPIAI BIZOTTSÁG(2022.11.03)
- 25) Az EOC orvosi és doppingellenes irányelvei az EOC sporttulajdonaira vonatkozóan.A WADA által jóváhagyva és az EOC Végrehajtó Bizottsága által 2019.01.25-én ratifikálva(2022.11.06)

Ügyek, CAS :

- 1) Arbitration CAS 2015/A/4007 International Association of Athletics Federations (IAAF) v. All Russia Athletics Federation (ARAF), Sergey Bakulin & Russian Anti-Doping Agency (RUSADA), award of 25 April 2016 (operative award of 24 March 2016) (2022.11.13)
- 2) UNITED STATES ANTI-DOPING AGENCY v. JUSTIN GATLIN, American Arbitration Association No. 30 190 00170 07 North American Court of Arbitration for Sport Panel(2022.11.13)
- 3) <https://jurisprudence.tas-cas.org/Shared%20Documents/6254.pdf>,
<http://rusathletics.info/103523>,(2022.11.13)
<https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/disciplinary-process/en/AIU-22-51-Ivanov-Decision.pdf>(2022.11.13)
- 4) Arbitration CAS/A/718 A. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 2005 (2022.11.13)
- 5) Arbitration CAS 2004/A/714 F. v. International Olympic Committee (IOC), award of 31 March 200(2022.11.13)

Egyéb hivatkozások az Ügyek tekintetében(WADA, szakszövetségek hivatalos közlései):

- 1) <https://www.usada.org/wp-content/uploads/UCI-Anti-Doping-Rules-2002.pdf>(2022.11.12)
- 2) <https://www.hindustantimes.com/india/olympic-champ-sadova-handed-2-yr-ban/story-E9pfNyKT15re6uE1YCsBYI.html>(2022.11.12)
- 3) <https://www.nu.nl/sport/188182/vriesde-verliest-goud-na-positieve-doping-test.html>
- 4) https://www.dopeology.org/people/Alex_Z%C3%BClle/(2022.11.10)
- 5) https://www.dopeology.org/people/Bo_Hamburger/(2022.11.10)

- 6) https://www.dopeology.org/people/Igor_Gonz%C3%A1lez-de-Galdeano/(2022.11.10)
- 7) https://www.dopeology.org/people/Oscar_Pereiro/(2022.11.10)
- 8) https://www.dopeology.org/people/Alessandro_Petacchi/(2022.11.10)
- 9) https://www.dopeology.org/people/Toni_Rominger/(2022.11.10)
- 10) <http://nol.hu/archivum/archiv-412547-223585>(2022.11.14)
- 11) <https://kajakkenusport.hu/hir/kozlemeny-2>(2022.11.14)
- 12) <https://www.supersport.al/rezulton-te-kete-konsumuar-kokaine-pezullohet-perjete-arber-cercizi/> , <https://tvklan.al/peshengritesi-arber-cercizi-kapet-me-doping/>(2022.11.14)
- 13) <https://magyarnemzet.hu/archivum-magyarnemzet/2000/10/szouli-dopping-a-felelosseg-maig-nem-tisztazott>,<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1988-09-29-sp-6091-story.html>(2022.11.16)
- 14) <http://olimpia.hu/sulyemeles-gyurkovics-ferenc-az-uj-szovetsegi-kapitany>(2022.11.16)
- 15) <https://kajakkenusport.hu/hir/negyev-es-eltitast-kapott-horvath-bence/>(2022.11.16)
- 16) Az Egyesült Államok Doppingellenes Ügynökségének indokolással ellátott határozata az eltiltásról és az eltiltásról. A <http://www.usada.org/cyclinginvestigationstatement.html> webhelyről (2022.11.22)

Egyéb releváns szakirodalom:

- 1) Dr. Fazekas Attila: SPORTIGAZGATÁSI ÉS SPORTJOGI ISMERETEK; 2009; MELLÉKLET: A DOPPINGELLENES TEVÉKENYSÉG SZABÁLYAI
- 2) dr.Pásztor Csilla: A dopping jogi kérdései 2006
- 3) Osváth Péter: Sportélettan, sportegészségtan 2021
- 4) Bayer István: Drogok történelme 2000,24-25 o, 125.o., 165,o.193.o,233-236.o.
- 5) Dr Rajmon Balázs: A „dopping” büntetőjogi szabályozásának lehetőségei. Magyar Jog. 2003. szeptember. p. 531.
- 6) Kedvesné Dr. Kupai Krisztina :Teljesítményfokozás lehetséges és tiltott eszközei, 2013, 1.oldal, 3.fejezet,(2023.01.02)
- 7) Pucsok József: Teljesítményfokozás,dopping és sport , 2006,3-5.oldal
- 8) Gyurkovics Ferenc: Teljesítményfokozás történeti és élettani áttekintése,2007 , Szakdolgozat 1-2.oldal
- 9) Gyulavári Tamás, Mitev Ariel Zoltán, Neulinger Ágnes, Neumann-Bódi Edit, Simon Judit, Szűcs Krisztián: A marketingkutatás alapjai, 3.fejezet
- 10) <https://sportudvar.hu/2021/06/25/mexikovaros-1968-olimpia-egy-viharos-evben/>(2022.11.14)
- 11) <https://www.wada-ama.org/>(2022.11.17)
- 12) <http://www.mob.hu> (2022.11.17)
- 13) <https://sportorvos.hu/>(2022.11.18)
- 14) <https://www.wada-ama.org/en/>; (2022.11.18)
- 15) https://www.parlament.hu/documents/10181/1479843/Infojegyzet_2018_24_dopping.pdf/bec41943-de9a-daf2-3b52-ec9fc67bfc1d
- 16) D. Goddard, S. N. de Goddard és PC Whitehead (1969) : A kokahasználattal kapcsolatos társadalmi tényezők az Andok régióban, *International Journal of the Addictions*, 4:4, 577-590, DOI: 10.3109/10826086909062037
- 17) Buck AA, Sasaki TT, Hewitt JJ, Macrae AA. Coca chewing and health. An epidemiologic study among residents of a Peruvian village. *Am J Epidemiol.* 1968 Sep;88(2):159-77. doi: 10.1093/oxfordjournals.aje.a120875. PMID: 5673488.
- 18) Carlos Monge M.: A kokalevél rágás problémájának tanulmányozásának szükségessége, 1952
- 19) <https://24.hu/tudomany/2015/11/17/ferfiva-doppingoltak-a-keletnemet-sulylokonot/> (letöltés dátuma: 2022.11.20)
- 20) <https://www.athleticsintegrity.org/downloads/pdfs/know-us/en/AIU-PRESS-RELEASE-CAS-RULING-AGAINST-UKRAINIAN-RACEWALKER-AZAR-KOVALENKO-REINFORCES-THE-IMPORTANCE-OF-MEMBER-FEDERATIONS-COMPLIANCE-WITH-ANTI-DOPING-OBLIGATIONS.pdf> (letöltés dátuma: 2022.11.20)